

SCIENTIFIC REPORT

October 1st, 2015 – November 30th, 2017

Title: *Proper Names in the Romanian Pre-modern Writing (1780-1830): Translation Practices*

Timeframe: October 1st, 2015 – November 30th, 2017

Founder: The Executive Unit for Financing Higher Education and Innovation, National Council of Scientific Research – CNCS-UEFISCDI

Code: PN-II-RU-TE-2014-4-1108

I. OBJECTIVES

O1 To establish the illustrative texts and to complete the bibliography of the study.

O2 To build a representative corpus of proper names.

O3 To make an extensive study of the treatment of proper names in translation in the studied period.

O4 To publish an extensive study with a glossary of proper names (on a CD).

O1 The corpus of texts

The selection of the Romanian translations have been made considering the following criteria: a) the type of writing: printed texts and manuscripts which are clearly written / edited; b) the content of the texts: history and geography; c) the access to the source texts (only those texts will be selected for which we generally know the sources or we can easily establish them).

Buf. fr. = [Claude Buffier], *Géographie universelle, exposée dans les différentes méthodes qui peuvent abrégier l'étude & faciliter l'usage de cette science, avec le secours des vers artificiels*, par le P. Buffier, de la Compagnie de Jesus, dixième édition [...], à Paris, Chez Pierre-François Giffart, 1759.

Buf. it. = [Claude Buffier], *Geografia universale del P<adre> Buffier*, Edizione prima Romana aumentata, corretta e ridotta in miglior forma, con un nuovo *Trattato della Sfera e d'una Dissertazione sopra l'origine e progresso della Geografia*, dal P<adre> Francesco Jacquier, in Roma, a spese di Venanzio Monaldini, mercante di Libri, 1775.

Buf. it. 1792 = [Claude Buffier], *Geografia universale del Padre Claudio Buffier della Compania di Gesù*, tradotta dal francese nell'italiano, Edizione decimaterza corretta ed accresciuta notabilmente di molti interessanti notizie particolarmente de presenti cangiamenti di Europa, con un nuovo *Trattato della Sfera d'una Dissertazione sopra l'origine e progresso della Geografia*, del Padre Francesco Jacquier [...], in Venezia, Apresso Giuseppe Rossi, 1792.

Buf. rom. = [Claude Buffier], *De obște gheografie pe limba moldovenească, scoasă de pe Geografie lui Búfiér după orînduiala care acum mai pre urmă s-au aşăzat în Académie de la Parizi, acum întii tipăitã în zilele Prealuminatului și Preainălțatului Domnului nostru Alexandru Ioan Calimah V<oie>vod, cu blagoslovenia și cu toată cheltuiiala Preaosfințitului Mitropolit a toată Moldáviia, Kirio Kir Iácov, întru a Preosfinției sale Tipografie, s-au tipărit de ierodiacon Gherásim și de Pável Petrov tipografi*, în Sfânta Mitropolie în Iași, avgust 22, 1795.

Cam. germ. = [Joachim Heinrich Campe], *Kolumbus oder die Entdeckung von Westindien. Ein angenehmes und nützliches Lesebuch für Kinder und junge Leute*, von J.H. Campe, mit allerhochst gnädigst Kayserl. Privilegio, Tübingen, bey Wilh. Heinr. Schramm und Joh. Friedr. Balz., 1782.

Cam. rom. = [Joachim Heinrich Campe], *Descoperirea Americii. O carte foarte folositoare*, alcătuită de Ioánn Háinrih Cámpe, acum întii de un iubitoriu de neamul românesc pre românie tãlmăcită și dată afară la lumină, tomul I, cu 4 figuri, cu toată cheltuiiala lui Nicóla Nicoláu din Brașov, dată în tipariu la Buda, Crăiasca Tipografie a Universitatii din Péșta, 1816.

Cat. gr. = [Antonio Catiforo], *Βίος Πέτρου τοῦ Μεγάλου, Αὐτοκράτορος Ῥουσίας, πατρὸς πατρίδος, Συλλεγεῖς ἐκ διαφόρων ὑπομνημάτων ἐν Γαλλίαις καὶ Ὀλλανδίᾳ ἐκδοθέντων, καὶ εἰς δύο Τόμους Διαρθεῖς [...]*, παρὰ Κυρίου Ἄλεξάνδρου Καγκελλαρίου, Τόμος πρῶτος, Ἐν τῇ Τυπογραφίᾳ Σάντου Πέκωρα, Veneția, 1737.

Cat. it. = [Antonio Catiforo], *Vita di Pietro il Grande, imperador della Russia, estratta da varie Memorie pubblicate in Francia e in Olanda*, Venezia, Apresso Francesco Pitteri, in Merceria all'Insegna della Fortuna Trionfante, 1736.

- Cat. rom. = [Antonio Catiforo], *Istoria rușilor și viața Marelui Petru, monarhul rușilor*, Brașov, traducere efectuată înainte de 1783, copie de Zamfir Marco, din 1788 [în ms. rom. 3161 BAR, p. 1-186].
- Del. rom. = [Joseph Delaporte], *A toată lumea călătorie sau înștiințare de lumea noao și cea veche, adecă istoria de toate pământurile ce sînt acum știute la patru părți ale lumii*, dată în limba franțuzască de abat Delaport s-au tălmăcit pe limba rosască în Sankt Petrburg, la leat 1780, și s-au scos pe limba [lipsă în text], la leat 1785, tomul întiiu [în ms. rom. IV-18 BCU-Iași, vol. I].
- Del. rus. = [Joseph Delaporte], *Всемирный путешественник, или Познание Старого и Нового света, то есть: описание всех по сие время известных земель в четырех частях света, содержащее, каждая страны краткую историю, положение, города, реки, горы; правление, законы, военную силу, доходы; веру ея жителей, нравы, обычаи, обряды, науки, художества, рукоделия, торговлю, одежду, обхождение, народные увеселения, доможитие; произрастения, отменных животных, зверей, птиц, и рыб; древности, знатныя зданиа, всякия особливости примечания достойныя, и пр. изданное Господином Аббатом де ла Порт а на Россійский язык переведенное с Французскаго [...]*, Томъ первый, Въ Санктпетербургъ, Ценсуры и *И.К. Шнора*, 1800.
- Dom. gr. = [Louis Domairon], *Δομαιρὼν Ἐπιτομὴ Ἱστορίας Γενικῆς*, Κριθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐν Παρισίοις Ἐφορίας τῶν Κλασικῶν βιβλίων, καὶ δεχθεῖσα πρὸς χρῆσιν τῶν Λυκείων καὶ τῶν λοιπῶν σχολείων. Μεταφρασθεῖσα δὲ ἐκ τῆς τρίτης καὶ νεωτέρας ἐκδόσεως τοῦ Γαλλικοῦ, εἰς τὴν ἡμετέραν Ἑλληνικὴν Γλῶσσαν, καὶ ἐπαυξηθεῖσα πρὸς Χρῆσιν τῶν ἡμετέρων σχολείων, καὶ πάντων τῶν φιλομαθῶν, ὑπὸ Ἀθανασίου Σταγειριτοῦ, Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἄουρίας, ἐν τῇ Τυπογραφίᾳ Σχράεμβλ., tomurile 1-3, 1812.
- Dom. rom. = [Louis Domairon], *Prescurtarea istorii universale*, tălmăcită după cea Ellinească în limba noastră Românească și închinată la iubitorul de Neam, marele Dvornic și Vistier al Prințipatului Valâhii, Domn Mihail Dimitrie Ghica, cu a căruia osîrdie și cheltuială s-au tipărit spre trebuința Școalelor noastre și obștescul folos al neamului Românesc, de Cuviosul Igumen al Mănăstirii Sfintului Ioann din București, Kir Grigorie, și dată în tipar la Priveleghiata Tipografie din București, supt eforiia Dumnealor Boierilor Răducanul Clinceanul Biv Vel Stolnic și Dimitrache Topliceanul Biv Vel Vil Serdar, București, tomurile I-II (1826), tomurile III-IV (1827).
- Dor. fr. = [André Guillaume Contant d'Orville], *Histoire des différents peuples du monde, contenant les cérémonies religieuses et civiles, l'origine des religions, leurs Sectes & Superstitions, & les Mœurs & Usages de chaque Nation*, dédiée à monseigneur le Duc de Vrilliere, ministre et secrétaire d'état par M. Contant Dorville, tome cinquième, à Paris, chez Herissant le Fils Libraire, 1771.
- Dor. rom. = [André Guillaume Contant d'Orville], *Istoria Americăi, cuprinzind un perilipsis a aflării ei, țerimoniile bisericesti și politicești [...]*, acum întii tălmăcite în dialectul moldovenesc, prin ostineala smeritului Gherasim, arhimandrit Mitropoliei Iașului, Iași, tomul I (1800), tomul 2 (1795) [în ms. rom. IV-17 BCU-Iași].
- Flo. fr. = [Jean-Pierre Claris de Florian], *Numa Pompilius, second Roi de Rome*, par M. de Florian, Capitaine de dragons et Gentilhomme de S.A.S.Mgr le Duc de Penthièvre, de l'Académie de Madrid, à Paris, de l'Imprimerie de Didot l'Aîné, seconde édition, tome I-II, 1786
- Flo. rom. = [Jean-Pierre Claris de Florian], *Istoriia lui Numa Pompilie, al doilea craiu al Romii*, tălmăcită din limba franțuzească de dumnealui postelnicul Alexándru Beldiman și dată și în tipariu cu a dumisale chieltuială, spre podoaba limbii românești și indeletnicirea patrioților, în zilele Prealuminatului și Preaînălțatului nostru Domn al Moldaviei, Mihail Grigoriu Suțul Voievod, întru al doilea an a domniei Înălțimii sale, la anul 1820.
- Ken. rom. = [Pavel Kenghelaț], *Istoria universală sau a toată lumea*, după întocmirea D. Pável Kenghelaț, arhimandritul Mănăstirei Sfântului Gheórghe în Bănat, acum întia oară pre limba Romanească prefăcută și așezată de Ioann Theódorovici, la Besearica Greco-Romanească din Pésta paroh și al cinstitelor consistorii din Búda și Verșét assesor; partea I, cu o mapă despre Pământul Făgăduinței sau Palestína – *Historia Universalis*, pars I, la Buda, cu tipariul Crăieștii Universitate din Pésta, 1824.
- Ken. sîrb. = [Pavel Kenghelaț], *Павломъ Кенгелцемъ, Архимандритомъ Сватогеóргіевскимъ Гочиненнаа, Вселірнау сьбитіасловіа, часть пёрваа* [„Cuvînt despre întimplările din întreaga lume”, partea întii], въ Аббдиномъ градѣ, Писмены Крálевскагв Всещчилица Пештанскагв, 1821.
- Mil. fr. = [Claude François Xavier Millot], *Éléments d'histoire générale*, première partie: *Histoire ancienne*, par M. l'Abbé Millot de l'Académie Française, & des Académies de Lyon & Nancy, tome premier, Nouvelle édition augmentée, à Paris, Chez Durand neveu, 1790.
- Mil. germ. = [Claude François Xavier Millot], Des Herrn Abt <Claude> Millot, Mitglieds der Akademie zu Lyon, *Universalhistorie alter, mittler und neuer Zeiten*, aus dem Französischen, mit den Zusätzen von Wilhelm Ernst Christiani, königlich Dänischen

wirklichen Justiz – Rath und ordentlichen Professor der Weltweisheit, Beredtsamkeit und Geschichte, wie auch Bibliothekar der königlichen Universität zu Kiel, Erster Band, Bey Franz Haas Buchhändler, Wien, 1794.

Mil. rom. = [Claude Millot], *Istorie universală, adecă de obște*, care cuprinde în sine întâmplările veacurilor vechi, întocmită prin signior Milot, membru Académiei Frîncești din Lyon, iară acum întâia dată tălmăcită în limba românească, tomul I, în Búda s-au tipărit, în Crăiasca Tipografie Orientalicească a Universității Péstii, 1800.

Rum. germ. = [Johann Daniel Friedrich Rumpf], *Alexander I, Kaiser von Russland. Ein Regierungs- und Charaktergemälde*, von I.D.F. Rumpf, Königl. Preuss. expedir. Secretär bei der Abgaben-Direction in Berlin, bei G. Hayn, mit dem Bildniss des Kaisers, 1814.

Rum. rom. = [Johann Daniel Friedrich Rumpf], *Arătarea stăpînirii și a caracterului lui Alexándru I, împăratul a toată Róssia*, întocmită prin I.D.F. Rumpf, Crăiescul Praisesc a Direcției din Berlin Secretar-Expeditor și Măririi Sale celui pre dreptate și moștenitoriu Craiu al Borúsiei Frídrih Vîlhelm III închinată, iară acum întâiu pre Românie prefăcută și tipărită la Buda, în Crăiasca Tipografie a Universității Ungăriei, 1815.

Tho. fr. = [Thomas Thornton], *État actuel de la Turquie, ou description de la constitution politique, civile et religieuse du gouvernement et des lois de l'Empire Othoman, des finances, des établissements militaires de terre et de mer, des sciences, des arts libéraux et mécaniques, des mœurs, des usages et de l'économie domestique des turcs et autres sujets du grand-seigneur, auquel on a ajouté l'état géographique, civil et politique des Principautés de la Moldavie et de la Valachie, d'après les observations faites pendant résidence de quinze ans, tant à Constantinople que dans l'Empire turc*, par Th. Thornton, traduit de l'anglais par M. de S., tome deuxième, chapitre IX, Paris, J.G. Dentu Imprimeur-Libraire, 1812.

Tho. rom. = [Thomas Thornton], *Starea de acum din oblăduirea gheograficească, orășenească și politicească a Prințipurilor Valahiei și a Moldaviei*, după îngrijirile făcute de o lăcuire de ani cincisprăzece atît în Țarigrad, cît și în Împărăția Turcească de Thomas Thorton englezul, sol fiind la Țarigrad; tipărită la Paris, în anul 1812, iar acum tălmăcită în limba românească și dată la tipariu spre cunoștința neamurilor acestor doao Prințipaturi de un roman pofitoriu de îndreptarea Neravurilor neamului românesc și a sa luminaie spre mărire și buna fericire la Buda, în Crăiasca Tipografie a Universității Ungar., 1826.

O2 The corpus of proper names

The corpus of proper names consists in approximately 25,000 electronically indexed files, in Word. These files contain proper names written in Cyrillic script, along with the onomastic category they belong to, data regarding the identification of the referent, as well as the context in each Romanian text and its source or sources. See www.roname.ro, *Corpus* section.

Vasco da Gama
(antrop.)

Pe **ВАСКВ ГÁММ** au însărcinat
Craiuul portugaliei cu aceasta
primejdicioasă apucare.

Ce fut **Vasco de Gama** que le
roi de Portugal chargea de
cette périlleuse entreprise.

DOR. ROM. 4^v

DOR. FR. 11

O3 The treatment of proper names in translation in the pre-modern Romanian (1780-1830)

At the end of the 18th century and the beginning of the next, along with the changes in society, politics, economics and cultural life in the Romanian Principalities, the Romanian language started a thorough process of modernization. Thus, unlike the early 18th century, when Romanian was mostly represented by translations from Slavonic and Greek religious texts, the second part of the century sees a significant growth in translations from the modern European languages (French, Italian, German, and Russian). The period 1780-1830 is considered the start of the “modern stage” in the history of modern literary Romanian or a “transition” between old and modern Romanian literary language, also called the “pre-modern” stage. It took the Romanian language out of the realm of the church and into modernity with a series of translations from various domains such as history, geography, and literature. In this context, many foreign proper names have for the first time been adapted in Romanian (written with Cyrillic alphabet) from French,

Italian, German, Russian and Modern Greek. Significant from this point of view are the place names from the history and geography based books, which we have studied in terms of translation techniques/ strategies within the project *Proper Names in the Romanian Pre-modern Writing (1780-1830): Translation Practices*.

Based on a corpus extracted from a few texts translated into Romanian during the pre-modern stage, we have analyzed the translation techniques of foreign proper names into Romanian. The texts have been selected according to several criteria: content-related typological diversity (geography and history works, biographies, travel literature, historic novel), editorial diversity (mainly printed texts and a few manuscripts), linguistic diversity (the source languages are Italian, German, French, Greek, Russian, Slaveno-Serbian), linguistic diversity (as far as the linguistic areas of origin are concerned, most texts are from Moldavia and Transylvania); according to their destination, most of them had a didactic purpose.

In the period 1780-1830, proper names are integrated into Romanian through several languages, which cause the coexistence of various forms for the same unit. To this aspect there also contribute the plurality of the forms from the source-text, the translator's fidelity towards the translated text as well as her linguistic information. Therefore, the main characteristic of the proper names in their translation process is the lack of constancy, both in choosing the translation strategies and as far as the outcome is concerned. The choice of the strategy depends upon several factors, some of them of linguistic nature (incompatibilities between the graphic and phonetic systems and the principles governing the orthography of the languages that come into contact; the existence, in the case of well-known proper names, of traditional pronunciations), some connected to the translated text (the content of the text and implicitly the types of proper names it contains) or to the translator's personality (his linguistic knowledge and cultural background). The same proper name can be rendered in several forms, not only in different texts but also within the same one. The translator himself sometimes explicitly indicates in the text the existence of several possibilities.

1. The graphic and phonetic adaptation

Borrowing barely occurs in any of the texts we have studied. The premises for its use are the fact that the translator doubles, in the case of certain proper names, the Cyrillic alphabet with the Latin one (a strategy that might be based on the desire to make the readers familiar with the Latin alphabet), as well as the fact that, in some other instances, both the source and the target languages are using the Cyrillic alphabet. Our analysis indicates that in the first case, the proper name rendered in the Latin alphabet in Romanian doesn't usually reproduce, but it rather transcribes the name in the source-text, in the manner in which the same thing happens in the case of the Cyrillic alphabet reproduction. In the second case, the translator performs changes in the writing of proper names; she eliminates the letter *ѣ* in final post-consonant position (lacking phonetic value at the time) and also replaces the so-called "etymological" letters with regular letters (and *vice versa*).

There are also relatively few cases of transliteration. Taking into account the incompatibilities between the alphabets of the various languages that come into contact (the Latin and the Cyrillic alphabets, the Greek and the Cyrillic alphabets), we have discussed the cases in which the transliteration does neither mean one-to-one reproduction of the source-language alphabet, nor does it cause changes in pronunciation (we have termed these cases approximate transcriptions).

The most used strategy in reproducing proper names at the time, from both graphic and phonetic view, is transcription. We have drafted an inventory of all the phenomena that occur depending on the language of the source-text. We have thus reached the conclusion that there are two distinct situations:

a) the transcription aims at reproducing the pronunciation of the name in the source-language or in relation to the source-language, especially in the case of proper names that are exonyms;

b) the translator attempts to reproduce through transcription the pronunciation in a third language. This can either be one of the languages the translators were familiar with (Latin, in one of its various pronunciation systems or Greek, in Reuchlinian pronunciation) or the language of the described realities (Russian for the texts describing realities belonging to the Russian Empire, Spanish for texts related to the discovery of South America). Due to the distance between the phonetic systems of the languages brought together through translation, the translators sometimes opt for phonetic approximations, trying to reproduce the phoneme missing in Romanian through an existing one.

There are very few cases in which the rendering of a proper name is the result of a single translation strategy choice; in most cases, transcription and transliteration are combined within the same proper name.

2. The morphologic adaptation

The texts we have studied indicate the lack of a unitary treatment of endings, both at a general level and at the level of each individual translation. The placement of a proper name into a Romanian gender series is strongly influenced by its ending in the source-language and by the chosen translation strategy. Thus, endings can be preserved (by means of transliteration), replaced by the denominative features of the Romanian language (substituted) or accommodated (by the graphic transposition of the pronunciation, etc.); a proper name can be often subject to all the above-mentioned strategies, even within the same text. In the case of proper names denominating places, these leads to numerous gender oppositions, for example: *Árles/ Árlin* (specific masculine ending) – *Árli* (non-specific ending in Romanian); *Alsátul* (masculine) – *Alsátia* (feminine) – *Alsáchĭ* (non-specific ending); *Venevéna* (feminine) – *Venevén* (masculine) – *Benevénto* (non-specific ending), *Lisavón/ Lişbónul* (masculine) – *Lizvóna/ Lijbóna* (feminine). The choice of a gender series subsequently determines the declension forms.

Masculine anthroponyms ending in *-a* achieve oblique cases analytically and rarely synthetically; the two modalities are occurring together only in one of the studied texts. Under the influence of sources (in particular those in French and Italian), the oblique cases are currently marked by preposition.

3. Translation as strategy

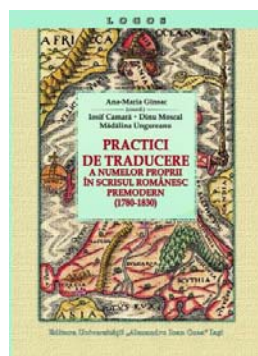
As far as translation is concerned, the main objective in this respect was to identify the typical situations in which translatable names or elements belonging to a proper name were rendered in translation, and equally to identify the possible reasons behind the option of translating a name or an element of a denominative unit. Thus, there are entirely translated the categorical presupposition (*sea, mountain*, etc.) and the completely descriptive proper names (*Marea Nordului / the North Sea, Marea Miezii Zi / the South Sea*, etc.), as well as the metaphorical names (*Sfântul Mîntuitoriu* for *San Salvador*, *Ursul cel mare* and *Ursul cel mic* for the actual *Ursa mare* and *Ursa mica / Ursa Major* or the Great Bear). In the partially descriptive units there is translated just the descriptive name (*India răsăritului / Eastern India, Carol al cincilea / Carol the 5th*); anyway, there are numerous examples where the descriptive element is just transliterated (*Ost-India*, like in German, not „*India de Vest*”).

The inexistence of a norm or tradition regarding the approach through translation of most proper names in the Romanian pre-modern writing is reflected in the variability of the translation, sometimes by indicating a version that represents an explanation of the first option („*Golful Veneţii, adecă [namely] golful mării al Veneţii*” / Venice’s sea bay). Another strategy of translation is the substitution with an unit in which the categorical presupposition is added (*dumnezeoaia [the goddess] Seres* for *Ceres*). Therefore, the lack of semantic accuracy of the source-text is occasionally to be explained by the translator’s degree of expertise

O4 The extensive study with a glossary of proper names (on a CD)

The project’s main scientific result: *Practici de traducere a numelor proprii în scrisul românesc premodern (1780-1830) / Proper Names in the Romanian Pre-modern Writing (1780-1830): Translation Practices*, Ana-Maria Gînsac (coord.), Iosif Camară, Dinu Moscal, Mădălina Ungureanu, Iaşi, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza”, 2017, 270 p. ISBN: 978-606-714-402-4.

http://www.editura.uaic.ro/fisa-carte.php?ctg=ultimele_aparitii&id_c=1601.

The study focuses on the strategies of transposing the foreign proper names into pre-modern Romanian. For this purpose, we have compiled a corpus of proper names (providing the information from Romanian translations together with the one in the source text), based on which we have studied the strategies used for the translation of proper names in Romanian. The work has a philological component, as it presents the selected texts and their sources, and a linguistic one, which examines the translation strategies used for proper names as well as their formal and semantic features.

Instead of a CD, we have developed a **web application** (www.roname.ro, *Corpus*¹), which allowed a systematic use of the corpus as well as its interrogation. The application was achieved with the following technologies: XML, the format used for data storage; eXistdb, data base and platform for creating applications that use data in the XML format; XQuery and XSLT, technologies for the manipulation of data in the XML format; HTML, CSS, and JavaScript, specific technologies for the modern web pages). The access to the application is possible for defined users. *The presentation of data in front-end*: the first navigation level is represented by the title words (the names proper), for instance *Franța*. They contain further information, such as the onomastic class or formal versions accompanied by quotations extracted from the used bibliographic references. All the occurrences of a proper name are grouped under a LEMMA (the actual form of a proper name), a function necessary for comparing the forms of the same proper name. From a LEMMA one can navigate towards any of the quotations included, which represent the second level of navigation.

II. DISSEMINATION

1. Books (project's main scientific result)

Practici de traducere a numelor proprii în scrisul românesc premodern (1780-1830), Ana-Maria Gînsac (coord.), Iosif Camară, Dinu Moscal, Mădălina Ungureanu, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2017, ISBN: 978-606-714-402-4.

2. Articles

Published

Dinu MOSCAL, *Numele propriu la Eugenio Coseriu*, în „Anuarul de lingvistică și istorie literară”, tom LVI, 2016, p. 119-133 (ISSN: 1220-4919) — BDI.

Cristian UNGUREANU, *Notes on Proper Names in the 18th Century Romanian Translations of the Life of Peter (by Antonio Catiforo)*, în „Diacronia”, 5, 2017 (ISSN: 2393-1140) — BDI.

Dinu MOSCAL, *The Dorna Toponym. Etymology and Linguistic Interference Issues*, în „Diacronia”, 4, 2016, A 56 (ISSN: 2393-1140; doi:10.17684/i4A56ro; doi:10.17684/i4A56en) — BDI.

Accepted

Mădălina UNGUREANU, Ana-Maria GÎNSAC, *Les premiers enregistrements lexicographiques des noms propres dans la langue roumaine : les dictionnaires slavons-roumains du XVIIe siècle*, în „Philologica Jassyensia”, 26 (13), 2017, nr. 2 (ISSN 1841-5377, on-line 2247-8353) — Thomson Reuters / Clarivate Analytics - Emerging Sources Citation Index.

Dinu MOSCAL, *Toponimul Iași. Probleme de etimologie și de pronunție*, în „Philologica Jassyensia”, 26 (13), nr. 2, 2017 (ISSN 1841-5377, on-line 2247-8353) — Thomson Reuters / Clarivate Analytics - Emerging Sources Citation Index.

Ana-Maria GÎNSAC, Mădălina UNGUREANU, *Observații asupra transpunerii antroponimelor străine în limba română (perioada premodernă, 1780-1830)*, în *Proceedings of the Fourth International Conference on Onomastics „Name and Naming”. Sacred and Profane in Onomastics*, Oliviu Felecan (ed.), Cluj-Napoca, Editura Mega, Argonaut, 2017 — ISI Proceeding.

Iosif CAMARĂ, *Observații asupra textelor despre războaiele napoleoniene apărute la Buda în anii 1814-1815*, în „Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica”, vol. 18, nr. 1, 2017 (ISSN: 1582-5523) — BDI.

¹ See: <http://textavenue.com:8080/exist/apps/roname/scripts/entry.xq>.

Iosif CAMARĂ, *The First Universal Geography Published in Romanian: De obște gheografie, Jassy, 1795*, în „Lucrările Seminarului Geografic «Dimitrie Cantemir» / Papers of the “Dimitrie Cantemir” Geographic Seminar”, 2017 (ISSN: 1222-989X) — BDI.

Iosif CAMARĂ, *Informații noi privitoare la Gheografia sau scrierea pământului (Buda, 1814-1815)*, în *Caietele Sextil Pușcariu III. Actele Conferinței Internaționale „Zilele Sextil Pușcariu”*. Ediția a III-a, Cluj-Napoca, 14-15 septembrie 2017, Scriptor – Argonaut, Cluj-Napoca, 2017, p. 72-84. ISSN 2393-526X; ISSN-L 2393-526X.

In peer-review

Ana-Maria GÎNSAC, Mădălina UNGUREANU, *La lexicographie slavonne-roumaine au XVIIe siècle. Adaptations roumaines d'après le Lexicon slavenorosskij de Pamvo Berynda*, în „Zeitschrift für romanische Philologie”), ISSN 1865-9063 — ISI – Art & Humanities Citation Index.

3. Conferences

2017

International conferences

Ana-Maria GÎNSAC/ Mădălina UNGUREANU, *On the Formal Adaptation of Foreign Place Names in the Pre-modern Romanian (1780-1830)* — XXVIth International Congress of Onomastic Sciences, Debrecen, 27 august – 1 septembrie 2017.

http://icos2017.unideb.hu/wp-content/uploads/ICOS_2017_Final_Programme_website.pdf

Ana-Maria GÎNSAC, *Aspecte ale flexiunii numelor proprii în câteva texte cu conținut istoric și geografic traduse în limba română în perioada 1780-1830*, Conferința Internațională „Zilele Sextil Pușcariu”, Cluj, 14-15 septembrie 2017.

http://www.inst-puscariu.ro/Program_Zilele_Puscariu.pdf

Ana-Maria GÎNSAC/ Mădălina UNGUREANU, *Observații asupra transunerii antroponimelor străine în limba română (perioada premodernă, 1780-1840)*, Conferința Internațională de Onomastică „Numele și numirea. Sacru și profan în onomastică”, ediția a IV-a, Baia Mare, 5-7 septembrie 2017.

<http://onomasticafelecan.ro/iconn4/>

Dinu, MOSCAL, *La traduction des noms propres dans l'écrit roumain pré-moderne (1780-1830)* — XXVIth International Congress of Onomastic Sciences, Debrecen, 27 august – 1 septembrie 2017.

http://icos2017.unideb.hu/wp-content/uploads/ICOS_2017_Final_Programme_website.pdf

Dinu, MOSCAL, *Implicații semantice în transpunerea numelor proprii în limba română la începutul secolului al XIX-lea* — A XVI-a ediție a Simpozionului anual internațional al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, „Clasic și modern în cercetarea filologică românească actuală”, Iași, 27-29 septembrie 2017.

<http://www.philippide.ro/pages/simpozioane/2017/PROGRAM%20%202017.pdf>

Mădălina UNGUREANU, *Adaptarea numelor proprii în traduceri în limba română din perioada premodernă. Probleme de grafie și fonetică* — A XVI-a ediție a Simpozionului Internațional Clasic și modern în cercetarea filologică românească actuală, Iași, 27-29 septembrie 2017.

<http://www.philippide.ro/pages/simpozioane/2017/PROGRAM%20%202017.pdf>

Local conferences

Ana-Maria GÎNSAC, *Nume proprii greco-latine în traducerile românești din perioada 1780-1830. Adaptare formală*, Simpozionul Național „Antichitatea și moștenirea ei spirituală”, ediția a XIII-lea, Iași, 30-31 octombrie 2017.

http://media.lit.uaic.ro/wp-uploads/Program-Antichitatea_2017.pdf

Mădălina UNGUREANU, Ana-Maria GÎNSAC, *Primele înregistrări lexicografice de nume proprii în limba română. Onomasticonul din lexicoanele slavo-române din secolul al XVII-lea* — Simpozionul Național „Toponimia între istorie, geografie și lingvistică”, ediția a IV-a, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași, 4 mai 2017.

http://media.lit.uaic.ro/wp-uploads/Program-Antichitatea_2017.pdf

MOSCAL, Dinu, *Toponimele din prima hartă a zăcămintelor de sare din România (1780) și corespondentele lor actuale* — Al IV-lea Simpozion național „Toponimia între istorie, geografie și lingvistică”, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași, 4 mai 2017.

<http://www.philippide.ro/pages/simpozioane/2017/toponimie%20program%202017.pdf>

Iosif CAMARĂ, *Observații asupra onomasticii Gheografiei de obște (1795)* — Simpozionul Național „Toponimia între istorie, geografie și lingvistică”, ediția a IV-a, Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași, 4 mai 2017. <http://www.philippide.ro/pages/simpozioane/2017/toponimie%20program%202017.pdf>

2015-2016

International conferences²

Dinu MOSCAL, *La relevance de l'ontique dans l'étimologie et le traitement lexicographique du nom propre (exemplifiée par des toponymes roumains)* (poster) — Al XXVIII-lea Congres Internațional de Lingvistică și Filologie Romanică, Roma, 18-23 iulie 2016.

Ana-Maria GÎNSAC, *Despre adaptarea morfologică a toponimelor străine în limba română (epoca premodernă, 1780-1830)* — Congresso Internazionale di Linguistica e Filologia Romanza, Roma, 18-23 iulie 2016.

Ana-Maria GÎNSAC, *Flexiunea numelor proprii în câteva texte cu conținut istoric traduse în limba română la începutul secolului al XIX-lea* — A XV-a ediție a Simpozionului Internațional Anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide” din Iași: „Valențe europene ale românisticii actuale”, Iași, 21-23 septembrie 2016.

Mădălina UNGUREANU, *Influența sursei asupra numelor proprii în traduceri românești din limba franceză în secolul al XVIII-lea* — XXVIII Congresso Internazionale di Linguistica e Filologia Romanza, Roma, 18-23 iulie 2016.

Mădălina UNGUREANU, *Adaptarea grafică și fonetică a numelor proprii în Istoria Americăi, traducere a arhimandritului Gherasim (ms. BCU Iași IV-17)* — A XV-a ediție a Simpozionului Internațional Anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide” din Iași: „Valențe europene ale românisticii actuale”, Iași, 21-23 septembrie 2016.

Dinu MOSCAL, *Modalități de transpunere a numelor proprii în limba română la începutul secolului al XIX-lea* — A XV-a ediție a Simpozionului Internațional Anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide” din Iași: „Valențe europene ale românisticii actuale”, Iași, 21-23 septembrie 2016.

Iosif CAMARĂ, *Date noi despre prima traducere în limba română a Voiajorului francez* — Al 16-lea Colocviu Internațional al Departamentului de lingvistică: Lingvistică românească, lingvistică romanică, Universitatea din București, 25-26 noiembrie 2016.

Iosif CAMARĂ, *Observații asupra textelor despre războaiele napoleoniene apărute la Buda în anii 1814-1815* — A XV-a ediție a Simpozionului Internațional Anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide” din Iași: „Valențe europene ale românisticii actuale”, Iași, 21-23 septembrie 2016.

Iosif CAMARĂ, *Date noi despre primul manual de geografie românesc tipărit (Gheografie de obște, 1795), alcătuit de episcopul Amfilohie al Hotinului* — Seminarul Geografic Internațional „Dimitrie Cantemir”, ediția a XXXVI-a, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 21-23 octombrie 2016.

Cristian UNGUREANU, *Numele proprii în traducerile românești din secolul al XVIII-lea ale Vieții lui Petru (de Antonio Catiforo)* — XXVIII Congresso Internazionale di Linguistica e Filologia Romanza, Roma, 18-23 iulie 2016.

Mihaela ONOFREI, *Adaptarea horonimelor și a etnonimelor în primul manual de geografie universală tradus în limba română* — A XV-a ediție a Simpozionului Internațional Anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide” din Iași: „Valențe europene ale românisticii actuale”, Iași, 21-23 septembrie 2016.

Alexandra PRISACARIU, *Câteva considerații despre adaptarea antroponimelor în prima Istorie universală tipărită în limba română* — A XV-a ediție a Simpozionului Internațional Anual al Institutului de Filologie Română „A. Philippide”, „Valențe europene ale românisticii actuale”, Iași, 21-23 septembrie 2016.

² Cf. www.roname.ro, Scientific report.

Mădălina UNGUREANU, *Probleme legate de transpunerea unor nume proprii biblice în texte românești premoderne* — Simpozionul Internațional „Explorări în tradiția biblică românească și europeană, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 12-14 noiembrie 2015.

Cristian UNGUREANU, *Toponime biblice din scrieri din Evul Mediu italian în traduceri românești* — Simpozionul Internațional „Explorări în tradiția biblică românească și europeană, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 12-14 noiembrie 2015.

Local conferences

Ana-Maria GÎNSAC, *Practici de traducere a numelor proprii în scrisul românesc premodern (1780-1830) – prezentare de proiect (CNCS, PN-II-RU-TE-2014-4-1108)* — Simpozionul „Toponimia între istorie, geografie și lingvistică”, Iași, 26 mai 2016.

Dinu MOSCAL, *Numele propriu la Eugenio Coseriu* — Simpozionul Aniversar al Academiei Române „Repere în filologia academică ieșeană”, Iași, 25 martie 2016.

Dinu MOSCAL, *Toponimul „Dorna”. Probleme de etimologie și de interferență lingvistică* — Simpozionul „Toponimia între istorie, geografie și lingvistică”, Iași, 26 mai 2016.

Ana-Maria GÎNSAC, *Cîteva observații privind statutul numelor proprii în dicționarele de limbă românești* — Conferința „Limbă, Literatură, Comunicare”, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 20-21 noiembrie 2015.

Iosif CAMARĂ, *Cărturarul Amfilohie Hotiniul – traducător de texte geografice*, Seminarul Geografic Internațional „Dimitrie Cantemir” (ediția a XXXV-a), Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 16-18 octombrie 2015.

November 27th, 2017

CS II dr. Ana-Maria Gînsac